

**VERKIEZINGSPROGRAMMA
SP ZAAANSTAD
2022**

Verkiezingsprogramma SP Zaanstad 2022-2026

Inhoudsopgave

INLEIDING VERKIEZINGSPROGRAMMA SP ZAA NSTAD 2022-2026.....	3
1. Democratie en bestuur in Zaanstad	4
2. Zorg en Welzijn en Jeugd in Zaanstad	5
<i>Zorg</i>	6
<i>Welzijn</i>	7
<i>Jeugd</i>	7
<i>Ouderen</i>	8
3. Werk, inkomen en armoedebestrijding in Zaanstad	9
<i>Armoedebeleid</i>	10
4. Cultuur, sport en vrije tijd in Zaanstad	11
<i>Sport en vrije tijd</i>	12
5. Infrastructuur, openbare ruimte en lokale economie in Zaanstad	12
6. Wonen	14
7. Milieu en duurzaamheid in Zaanstad	15
8. Planten, dieren en landschap in Zaanstad	17
9. Veiligheid, recht en samenwerking in Zaanstad.....	18

INLEIDING VERKIEZINGSPROGRAMMA SP ZAA NSTAD 2022-2026

SOCIALISME IN ZAA NSTAD. WE GAAN HET DOEN!

Wat is dat toch met Zaanstad? Is Zaanstad de stad die wij met een goed gevoel kunnen nalaten aan de volgende generaties? Is Zaanstad een gezonde stad, waar straks geen plaats meer is voor marktdenken en de invloed van het grote geld? Wordt Zaanstad een stad waar mensen niet meer louter aan zichzelf denken, maar samenleven in solidariteit met elkaar? Wordt Zaanstad nu eindelijk een stad waar een halt wordt toegeroepen aan armoede? En gaan we ervoor zorgen dat mensen met menselijke waardigheid en gelijkwaardigheid behandeld worden? De SP vindt dat het moet!

Het neoliberale denken heeft gefaald. Het is tijd voor verandering. Ook in Zaanstad.

De coronacrisis heeft geleid tot veel leed en verdriet, maar toont ook wat echt van waarde is. Deze crisis heeft ons duidelijk gemaakt hoe belangrijk het is dat wij met z'n allen in Zaanstad het heft in handen nemen. Deze crisis laat zien hoe kwetsbaar we zijn als we voor zaken als vaccins, medicijnen en hulpmiddelen afhankelijk zijn van de markt. De markt kan er niet voor zorgen dat we beschermd worden tegen de gevaren die onze veiligheid bedreigen. Er is een fundamenteel andere politiek nodig. Geen neoliberale, maar een socialistische politiek. Ook in Zaanstad.

Wij zeggen dat blijvende ongelijkheid niet eerlijk en ook niet nodig is. Socialisme, dat is strijden tegen discriminatie, achterstelling en uitbuiting van mensen. En dat is strijden voor het behoud van onze aarde, wij moeten die niet uitputten. Wij zijn vóór vrijheid, vóór solidariteit, voor eerlijke kansen voor iedereen. En wij geven de dieren, de planten, het water en de lucht ook een eerlijke behandeling. Wij willen mensen niet tegen elkaar uitspelen op basis van kleur, sekse of klasse, maar juist bij elkaar brengen in een gezond Zaanstad. Omdat mensen zoveel belangen delen. Omdat het behoud van onze natuur zo belangrijk is. De economie is er voor de mensen en al het andere dat leeft en niet andersom. Ook in Zaanstad.

De toeslagenaffaire heeft duidelijk gemaakt dat de overheid niet onfeilbaar is. Integendeel! Ook in onze gemeente hebben veel gezinnen onder dit schandaal geleden. En er zijn nog steeds veel gezinnen die nog steeds grote moeilijkheden ondervinden door dit schandaal. Wij moeten de overheid kritisch blijven volgen. Ook in Zaanstad.

Solidariteit is voor de SP niet alleen een zaak van woorden, maar vooral een kwestie van daden. Al onze politici dragen een groot deel van de vergoedingen die zij krijgen af. Dat geld gaat naar onze afdeling, onze leden en naar het organiseren van acties, die we samen met de mensen in onze stad, Zaanstad, doen. Wij laten ons niet betalen door bedrijven en lobbyisten die proberen het beleid in onze stad te bepalen. De SP is een bijzondere partij we willen het niet alleen anders, we doen het ook anders. Door te investeren in wat van ons allemaal is. Niet door hier en daar wat bij te schaven, maar door fundamentele keuzes te maken. Een betere toekomst maken we met ons hoofd, maar ook met ons hart. Ook in Zaanstad.

Op de idealen die wij nu uitdragen bouwen we de werkelijkheid van morgen. Doe met ons mee! Laat in maart uw stem horen. Stem SP. We wachten niet langer. We gaan het doen!

1. Democratie en bestuur in Zaanstad

De gemeente hoort dicht bij de mensen te staan. Lokaal zijn de gemeenten het beste in staat om goede voorzieningen aan te bieden op buurt-, wijk- en dorpsniveau. Maar dan moet het Rijk wel zorgen voor voldoende geld. Voorzieningen overhevelen naar gemeenten en tegelijkertijd hard bezuinigen zorgt voor een verschraling van voorzieningen en zorgt ervoor dat mensen die ondersteuning nodig hebben aan hun lot worden overgelaten. De lokale belastingen zijn de afgelopen jaren verhoogd, zodat de gemeente de gaten die de landelijke overheid liet vallen kon dichten. Terwijl de landelijke overheid zelf miljarden euro's heeft uitgegeven. Dat is niet eerlijk. Er moet meer geld komen vanuit het Rijk voor o.a. jeugdzorg, thuiszorg en inkomensondersteuning.

De SP in Zaanstad wil de lokale democratie versterken. Door de mensen meer zeggenschap te geven over de lokale politiek. Onder meer door in plaats van het raadgevend referendum het bindend referendum in te voeren, waarmee we de lokale politici kunnen terugfluiten. Maar ook door de invloed van mensen op hun eigen omgeving te vergroten, door meer zeggenschap over de eigen buurt en inspraak in besluiten die mensen direct raken. Medewerkers in de zorg of huurders bij woningcorporaties moeten meer te zeggen krijgen, ten koste van de invloed van managers en bestuurders. Hoe onze gemeente in de toekomst eruit komt te zien is niet alleen aan bestuurders of projectontwikkelaars, maar vooral aan de inwoners. Bij belangrijke besluiten over het bouwen van woningen of wegen of andere voorstellen die voor de gemeente ingrijpend zijn, krijgen bewoners altijd het eerste en het laatste woord. Doordat mensen vooraf betrokken worden bij het maken van de plannen en achteraf hun mening kunnen geven, bijvoorbeeld in een bindend referendum.

Politieke partijen moeten transparant, openbaar en te controleren zijn. Daarom moeten partijen volledige openheid geven over donaties die zij ontvangen. Om belangenverstrengeling te voorkomen willen wij dat sponsoring door commerciële belanghebbenden wordt verboden. Partijen zouden zoveel mogelijk financieel hun eigen broek moeten ophouden, bijvoorbeeld door een goede 'solidariteitsregeling' voor politici, zoals bij de SP het geval is. SP gemeenteraadsleden dragen een groot deel van hun vergoedingen af en investeren in hun eigen partij, die daardoor ook onafhankelijk is. Ambtenaren die misstanden melden moeten worden beschermd tegen pesterijen, intimidatie en ontslag. Bestuurders die de gemeenteraad willens en wetens foutief inlichten komen op een zwarte lijst en worden zo mogelijk strafrechtelijk vervolgd. Ambtenaren moeten voldoende bescherming en een meldplicht krijgen. De politie of Rijksrecherche worden altijd ingeschakeld bij vermoedens van fraude of corruptie.

Wij vinden dat politieke vriendjes niet de kans moeten krijgen om elkaar interessante banen toe te spelen of elkaar af te dekken als het mis gaat. De SP pleit voor meer openheid voor deze functies en streng toezicht dat deskundige mensen ook daadwerkelijk een eerlijke kans krijgen. Dure consultants en managers huren we niet of zo weinig mogelijk in. We voeren een norm in van maximaal tien procent voor inhuur van externen, zodat de gemeente niet meer dan tien procent van de totale personeelskosten mag uitgeven aan externen. Sterke en onafhankelijke media zijn onmisbaar voor een gezonde democratie. Helaas zien we

dat de lokale en regionale media de dupe zijn geworden van bezuinigingen door grote mediabedrijven. Terwijl gemeenten steeds meer taken krijgen, zijn er steeds minder journalisten die bij een raadsvergadering de macht kunnen controleren. We gaan investeren in streekomroepen, waarin de lokale en regionale omroepen de handen ineen slaan en op basis van gelijkwaardigheid samenwerken.

In onze visie is participatie, naast het op gelijkwaardige wijze deelnemen aan de samenleving, ook een aandeel hebben in de besluitvorming. Ook als het gaat om de besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen. Uiteraard is de gemeenteraad het hoogste besluitvormende orgaan, echter de weg naar die besluitvorming moet geplaveid worden met adviezen uit de samenleving. De gemeente heeft een aantal adviesraden afgeschaft, onder andere de Seniorenraad en de WMO participatieraad. In plaats daarvan organiseert de gemeente stadsgesprekken en klankbordgroepen, waar inwoners mee kunnen praten over het beleid. De invulling is nog erg vrijblijvend. Wij willen dat inwoners structureel de gemeenteraad **kunnen** adviseren. Daarnaast zou het (her)optuigen van een Jongerenraad en wijkraden ook bijdragen aan de betrokkenheid van de inwoners bij de samenleving.

Wat gaan we doen:

- In samenwerking met scholen en jongerenwerkers, elk jaar een jongerengemeenteraad instellen. Die moet deelnemers vanuit alle schooltypes bevatten. Deze deelnemers nemen in ieder geval eenmaal in het jaar een beslissing over een jongerenvoorziening. En hebben altijd het recht om de raad en het college van gevraagd en ongevraagd advies te voorzien over beleid dat jongeren raakt.
- Wij zorgen dat er weer democratie in de wijken komt. Daarom moeten er weer wijkraden worden ingevoerd, waar de inwoners daadwerkelijk zeggenschap hebben over hun eigen wijk.
- Wij willen dat de inschrijfprijs niet langer de maatgevende factor is bij aanbestedingen. Bij aanbestedingen wil de SP dat er voortaan wordt gekeken naar arbeidsvoorwaarden, mensenrechten, milieueffecten en sociale effecten. Niet alleen als een onderneming hier werkzaam is, maar ook als die in andere landen opereert.
- De SP wil een transparant en democratisch bestuur, geen achterkamertjespolitiek. Wij streven naar tenminste een halvering van besloten vergaderingen of geheime stukken. Namen en echt vertrouwelijke zaken kunnen uit de stukken weggelakt worden, waardoor de stukken in het openbaar behandeld kunnen worden.
- De gemeenteraad en de inwoners moeten inzage krijgen en advies kunnen putten uit de verslagen van de nog overgebleven adviesraden, de klankbordgroepen, andere overlegorganen en participatiegroepen. Veel overleggen kunnen digitaal bijgewoond worden, daar moeten meer mogelijkheden voor komen. De inwoners moeten maximaal kunnen meedenken en sturen op gemeentelijke besluiten.
- De gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente deelneemt moeten volledige openheid van zaken geven. Inwoners en gemeenteraadsleden moeten vergaderingen digitaal kunnen meekijken en verslagen van vergaderingen moeten beschikbaar zijn voor iedereen.
- Wij willen, in plaats van het raadgevend referendum, in Zaanstad een bindend referendum mogelijk maken.

2. Zorg en Welzijn en Jeugd in Zaanstad

Zorg

De gemeente heeft vanaf 2015 meer zorgtaken van de nationale overheid gekregen, zoals de jeugdzorg, de thuiszorg en de ondersteuning van mensen met een zorgvraag. Deze regelingen zijn samengevat in de wet WMO, Wet Maatschappelijke Ondersteuning.

Met de overdracht van de taken naar de gemeenten is gelijktijdig bezuinigd. De SP heeft veel gedaan om de bezuinigingen terug te draaien en is daar gedeeltelijk in geslaagd. Maar we moeten er rekening mee houden dat er te weinig geld zal zijn om alles wat we graag willen te kunnen verwezenlijken. De keuzes die wij maken zijn keuzes voor de mensen die de zorg nodig hebben en de mensen die deze zorg willen geven. Geen managers, geen grote organisaties met dure panden en directies, maar kleinschalige zorg in de buurt. Bij het overdragen van zorgtaken naar de gemeente zijn mensen tussen de wal en het schip gevallen. Dat mag niet meer gebeuren.

Ouderen in onze samenleving worden vaak gezien als kostenpost en als ballast van de samenleving. De SP ziet de ouderen als onmisbare mensen met veel levenservaring, die al een grote bijdrage geleverd hebben aan de maatschappij en die nu nog steeds een belangrijke rol in de samenleving hebben. Ouderen kunnen hun levenservaring en kennis delen met andere generaties. Kortom: ouderen verdienen ons respect.

Mensen die zorg of ondersteuning aanvragen doen dit niet voor niets. Vaak wordt te lang gewacht met het vragen om ondersteuning of mensen weten niet waar ze hulp bij kunnen krijgen. Mensen vinden te vaak geen duidelijkheid bij de gemeente. Dat moet beter. Ook is het aanvaarden van hulp niet gemakkelijk, je geeft daarmee een stukje zelfstandigheid op. Daarom is het van groot belang dat er goed gekeken wordt waar mensen echt mee geholpen worden en welke inzet er nodig is.

Sinds 2014 zijn er zijn Sociale Wijkteams (SWT's) opgericht in de buurten, om goede zorg en ondersteuning te kunnen verlenen. Deze SWT's doen keukentafelgesprekken na een zorgvraag. Deze gesprekken moeten door goed opgeleide mensen worden gevoerd, afspraken moeten stipt worden nagekomen door de zorgverleners en er moet een goede continuering van zorg zijn. Hierdoor worden ernstige problemen op tijd onderkend en wordt de juiste hulp ingezet. Regels zijn belangrijk om ervoor te zorgen dat er geen rechtsongelijkheid en willekeur plaatsvindt, maar mogen niet leiden tot bureaucratische rompslomp en registratiegekte.

Wat gaan we doen:

- We streven ernaar dat er niet wordt aanbesteed in de zorg. De SP wil dat er in Zaanstad één organisatie komt voor alle Sociaal Wijkteams, zodat de samenwerking en continuïteit wordt verbeterd.
- Kleinschalige teams, die met elkaar verantwoordelijk zijn voor goede zorg en dienstverlening, zijn efficiënt en effectief. Er wordt geïnvesteerd in samenwerking met vrijwilligersorganisaties en mantelzorgondersteuning. Mantelzorg doe je uit betrokkenheid en niet omdat er onvoldoende professionele hulp beschikbaar is. Een royale mantelzorgpluim is een waardering voor mantelzorgers. Bij overbelasting van mantelzorgers moet een oplossing geboden worden.

- Keukentafelgesprekken moeten grote kwaliteit hebben. Om grote kwaliteit te garanderen en omdat mensen snel geholpen moeten worden, moet er geïnvesteerd worden in de sociale wijkteams.
- De toewijzing van hulpmiddelen moet efficiënt en adequaat zijn.
- In iedere wijk moet een Zorgbuurthuis zijn, waar ouderen kunnen wonen, verzorgd kunnen worden en elkaar en anderen kunnen ontmoeten.
- Het leveren van maatwerk vraagt om deskundige en ervaren hulpverleners, waarbij gedegen feedback geboden wordt.
- De gemeente doet geen zaken met zorgverlenende instanties waarbij het management meer dan de balkenendenorm verdient.
- Er dienen voldoende uitstroommogelijkheden te zijn naar zelfstandige woonruimte voor jongeren en anderen die een hulpprogramma hebben doorlopen in een beschermende woonomgeving.

Welzijn

Aandacht voor welzijn van mensen is minstens zo belangrijk in de gemeente als de zorg. Investerings in welzijn kunnen kosten voor de zorg verminderen. Zo kunnen vrijwilligersorganisaties een rol spelen bij het voorkomen van sociaal isolement bij ouderen, waardoor vroegtijdige opname kan worden voorkomen. Ook voor andere leeftijdscategorieën is welzijn van belang. De samenhang en het samenspel van verschillende activiteiten op het gebied van welzijn verrijkt de samenleving en brengt mensen met elkaar in contact.

Wat gaan we doen:

- Welzijnsvoorzieningen in de wijk, zoals buurthuizen, spelen een belangrijke rol in de wijk op het gebied van welzijn, cultuur en ontmoetingen van mensen. Wij moeten buurthuizen structureel ondersteunen.
- Opbouwwerkers bieden op wijkniveau ondersteuning aan vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties en stimuleren nieuwe initiatieven.
- De gemeente investeert in vrijwilligersorganisaties die een bijdrage kunnen leveren aan het voorkomen van uitsluiting en eenzaamheid.
- Er moeten Zorgbuurthuizen komen als plek waar je oud kunt worden, in je eigen vertrouwde buurt. Waar je samen kunt wonen met je partner, ook als de een zorg nodig heeft en de ander niet. Met vers eten, en vaste en bekende gezichten. Zonder de lange gangen van het oude verzorgingshuis, maar kleinschalig, zoals thuis.

Jeugd

Het lijkt wel of er alleen nog maar gesproken wordt over de jeugd als probleem. Bij de SP doen jongeren gewoon mee. In elke wijk horen voldoende voorzieningen te zijn voor jongeren en speelplekken voor kinderen. Bij conflicten tussen de jeugd en buurtbewoners kunnen jongerenwerkers bemiddelend optreden. De SP wil dat de jongeren betrokken worden bij activiteiten in de wijken.

Het onderwijs moet goed zijn. De gemeente heeft daar maar een bescheiden rol in, maar in overleg met de scholen wordt gekeken naar wat zij nodig hebben om optimaal te kunnen presteren. Een middel hiertoe is inzage in de jaarstukken van de onderwijs- instellingen. We juichen het toe als er een HBO-opleiding in de Zaanstreek komt.

Jongeren kunnen wel problemen hebben. De gemeente is al verantwoordelijk voor de jeugdgezondheidszorg en kent de wijken waar kinderen in opgroeien. Maar de gemeente krijgt van de rijksoverheid onvoldoende geld om goede jeugdzorg te leveren. De SP wil dat de gemeente met de professionals en ervaringsdeskundigen, die weten wat wel of niet werkt, in gesprek gaat over de beste manier om een waterdicht netwerk te organiseren van hulpverleners in de jeugdzorg. Professionals, ambtenaren en de politiek moeten in gesprek blijven. De jongste kinderen komen in het Centrum Jong, waar problemen bij de ontwikkeling vroegtijdig kunnen worden gezien. Een belangrijke rol bij het signaleren en voorkomen van moeilijkheden is weggelegd voor conciërges op scholen. Op deze functie mag absoluut niet bezuinigd worden. Voor oudere kinderen is de school bij uitstek de plaats waar vroegtijdig kan worden opgemerkt dat er iets met een kind aan de hand is. Het is dan ook van het grootste belang dat de gemeente samenwerkt met scholen. Bij kinderen is het belangrijk dat snel de juiste hulpverlening kan worden gegeven. Daarom moet bij de eerste contacten de deskundigheid hoog zijn.

Het aantal kinderen dat in armoede opgroeit, neemt ieder jaar toe. Deze kinderen worden beperkt in de deelname aan verenigingen en clubs, met als gevolg dat zij in een vicieuze cirkel terechtkomen. Zij ontwikkelen hun sociale en culturele vaardigheden niet en komen op een lagere opleiding terecht, om vervolgens weer beperkt te worden in de beroepsmogelijkheden. De SP wil dit mechanisme doorbreken en alles in het werk stellen om het aantal kinderen dat in armoede opgroeit te verminderen. Daar horen ook een leefwaardig minimumloon en leefwaardige uitkeringen bij.

Wat gaan we doen:

- De jeugdteams zijn de belangrijkste laagdrempelige voorziening voor kinderen en jongeren in elke wijk. Daar is alle deskundigheid aanwezig en zijn er korte de lijnen met andere disciplines.
- Jongeren geven wij graag blijvend een stem via een jongerenplatform.
- In elke wijk zijn jongerenwerkers actief, zij zijn zichtbaar in de wijk voor jongeren en buurtbewoners. Zij dienen als vraagbaak en bemiddelaar en kunnen doorverwijzen, signaleren en aangeven wat er in de wijk nodig is. De SP staat achter het principe van “één gezin, één contactpersoon”. De jeugdteams hebben goed contact met de basisscholen.
- Scholen worden een veel belangrijker voorziening in de buurt, ook buiten de gewone schooltijden om. Scholen zorgen in die hoedanigheid, ook voor een aanbod van kunst, cultuur en sport.
- Wij steunen jongeren die leuke initiatieven opwerpen.
- Omdat leren zwemmen belangrijk is voor alle kinderen, wordt aan alle kinderen schoolzwemmen aangeboden, in of buiten schooltijd. Dit moet voor ouders gratis zijn.
- In en buiten schooltijd moet de gemeente cultuureducatie en creativiteitsontwikkeling voor alle kinderen aanbieden. Door het geven van muziekonderwijs met leeninstrumenten, maar ook toneel en beeldende kunst.
- Jeugdhonken moeten weer terugkomen. Daar krijgen jongeren de ruimte om zelf de regie over hun vrijetijdsbesteding te nemen.

Ouderen

Te vaak krijgen de ouderen de schuld van de te hoge overheidsuitgaven. Door de vergrijzing wordt de gezondheidszorg steeds duurder. De pensioenregelingen worden versoberd. Oud

worden vindt de overheid eigenlijk heel vervelend. Een nieuwe manier van denken is hard nodig. Over de verdeling van de middelen in een maatschappij waarin voor iedereen een plaats moet zijn. Waar jong en oud en iedere persoon die ondersteuning wil een geaccepteerde plek heeft. Wij zullen met elkaar de zorg voor de ouderen moeten dragen. Het is absoluut niet gepast om te propageren dat ouderen graag zo lang mogelijk thuis willen blijven wonen en tegelijkertijd de randvoorwaarden om dat mogelijk te maken steeds verder af te knippen. Sociaal isolement is en wordt een steeds groter probleem.

Computers en sociale media bieden daarin geen oplossing. Men ziet toch graag een mens van vlees en bloed. Veel ouderen zijn minder mobiel naarmate de leeftijd toeneemt. Doordat een aantal buurthuizen is gesloten, zijn ze minder goed bereikbaar voor deze groep. Het verzorgingshuis is in de ban gedaan, dus rest er niet veel anders dan thuis achter de geraniums te wachten op je einde. De SP gaat de discussie aan op welke plek in de samenleving de ouderen recht hebben.

Wat gaan we doen:

- De gemeente zorgt ervoor dat er voldoende en betaalbare vervoersmogelijkheden zijn, zodat ouderen die minder mobiel zijn niet in een isolement geraken.
- We streven naar een buurthuis met een 'huiskamerfunctie' in elke wijk.
- De huishoudelijke zorg moet goed en betaalbaar blijven.
- Cultuuractiviteiten voor ouderen moeten worden gestimuleerd.
- De SP wil een speciale wethouder voor ouderenbeleid.
- Wij streven ernaar dat in elke buurt een Zorgbuurthuis komt.
- Als SP willen wij programma's ondersteunen voor jongere ouderen om zich beter voor te bereiden op de oude dag.
- Wij ondersteunen integrale ouderenzorg. Verschillende takken van ouderenzorg moeten beter op elkaar afgestemd worden.

3. Werk, inkomen en armoedebestrijding in Zaanstad

Iedereen heeft recht op werk en een fatsoenlijk inkomen, maar uiteindelijk werken we om te leven en niet andersom.

Werkom moet werk bieden aan mensen met een beperking, aan mensen in de bijstand en biedt re-integratietrajecten aan in de Zaanstreek en Purmerend. De SP is het niet eens met werk dat gedaan moet worden met behoud van uitkering, maar vindt dat iedereen recht heeft op een eerlijk loon. Samen met de vakbond FNV strijden wij ervoor dat mensen die weer aan het werk kunnen eerlijk te betaald worden. Tevens strijden wij voor een verhoging van het minimumloon naar minimaal 14 euro per uur.

Het aantal mensen zonder werk is in de afgelopen periode afgenomen, maar het aantal mensen dat langdurig in de bijstand zit niet. Twee derde van de bijstandsgerechtigden komt moeilijk of nooit meer, aan het werk. Omdat een deel van de bijstandsgerechtigden langdurig arbeidsongeschikt is moeten we anders omgaan met mensen in de bijstand. Geen heksenjacht om mensen te bestraffen als ze zich niet aan onnodige regels houden, maar een menswaardige behandeling gericht op meedoen in de samenleving, met of zonder werk. Het streven blijft om

iedereen die wel kan werken een optimale kans te geven op volwaardig werk, tegen een volwaardig loon, dus geen banencarrousel met slecht betaalde banen.

De SP wil een op maatwerk gebaseerde bijstand en voldoende ondersteuning om zo goed mogelijk mee te doen in de samenleving. Dat kan met vrijwilligerswerk of met mantelzorg in een samenleving waar iedereen meetelt. Daarvoor is een cultuuromslag nodig. Geen repressie, geen boetemaatregelen, maar positieve stimulans om op eigen wijze aan het werk te gaan. Het sociaal kapitaal van mensen zonder reguliere baan moet beter worden aangesproken, initiatieven van onderop moeten door de gemeente worden ondersteund. De SP wil dat mensen in de bijstand mogen bijverdienen zonder gekort te worden op de uitkering.

De gemeente moet meer aandacht hebben voor jongeren. De SP wil dat er een loket komt voor stageplaatsen voor scholieren en studenten.

Wat gaan we doen

- Er moet een betere aansluiting komen van het onderwijs op het bedrijfsleven.
- We gaan ons volledig houden aan het VN- mensenrechtenverdrag en zetten ons in voor een samenleving, waarbij er gelijke kansen voor iedereen zijn, dus ook voor mensen met een beperking.
- Er komt een permanent gemeentelijk loket voor stageplaatsen voor studenten uit het VMBO, MBO, HBO en WO.
- We stimuleren de werkgelegenheid voor verduurzaming van de stad.
- Geen banencarrousel met perspectiefloze baantjes. Stagetrajecten die bij een opleiding horen mogen niet onbetaald blijven, werk is werk en dat wordt betaald.

Armoedebeleid

Er is een groeiende groep zzp'ers, waarvan een groot deel niet in staat is een pensioen op te bouwen of een arbeidsongeschiktheidsverzekering te betalen. Een veel te groot deel van de zzp'ers is niet verzekerd. De SP wil dat de gemeente een coördinerende rol op zich neemt voor een betaalbare arbeidsongeschiktheidsverzekering, die zo aantrekkelijk is dat het percentage verzekerden flink omhoog gaat. Er komt beter beleid voor armoedebestrijding. In principe moet iedereen met een inkomen tot 130% van het bestaansminimum recht hebben op ondersteuning uit de bijzondere bijstand. De rest wordt aangevuld met maatwerk. Schuldhulp wordt geprofessionaliseerd, de verplichte eigen bijdrage voor juridische bijstand wordt door de gemeente betaald voor mensen die dat zelf niet kunnen betalen. De stadspas moet recht geven op extra voorzieningen voor iedereen die minder dan 130% van het sociaal minimum aan inkomen heeft.

Wat gaan we doen:

- Het huidige systeem van vroegsignalering werkt niet goed genoeg. De gemeente moet adequaat en vroegtijdig ingrijpen om opeisende schulden te voorkomen.
- Fonds instellen voor mensen in problematische schulden waaruit voorschotten kunnen worden betaald voor mensen in acute financiële nood.
- Recht op ondersteuning uit bijzondere bijstand, tot 130% van het wettelijk sociaal minimum.

- Regelarme bijstand.
- Er moet een mogelijkheid zijn voor mensen in de bijstand om bij te kunnen verdienen.
- Bij participatie moet er gekeken worden naar wat iemand wil en kan, in plaats van te kijken naar wat diegene wel of niet mag. Geef ruimte aan bijstandsgerechtigden zodat zij mee kunnen blijven doen in de samenleving.

4. Cultuur, sport en vrije tijd in Zaanstad

Cultuur

Het is de SP in Zaanstad, samen met anderen, gelukt om een referendum te organiseren over het cultuurcluster. Onze inzet heeft ertoe geleid dat de inwoners van Zaanstad hebben ingezien dat een dergelijk cultuurcluster onverantwoord duur zou worden en bovendien de culturele activiteiten elders in Zaanstad ernstig zou verarmen. En, gelukkig, bij een referendum vonden de Zaankanters dat een cultuurcluster geen goed idee was. Zodoende heeft Zaanstad nog steeds in alle wijken een cultuuraanbod. En er komt meer en nieuw aanbod. Zaanstad Noord krijgt een theater.

Er wordt, buiten de aandachtswijken Poelenburg en Peldersveld nog steeds niet voldoende geïnvesteerd in buurtwerk en welzijn. Buurthuizen hebben het moeilijk, vooral omdat ze veelal draaien op alleen vrijwilligers. Dat maakt buurthuizen kwetsbaar. Wij willen meer geld voor de buurthuizen, zodat in elk buurthuis een betaalde kracht kan worden aangetrokken en/of meer ruimte ontstaat voor buurtactiviteiten. Bovendien moet in alle buurthuizen een aanbod voor jongeren komen, zodat jongeren een voor hen zinvolle vrijetijdsbesteding kunnen hebben. Zo kunnen ze elkaar leren kennen, met elkaar activiteiten ondernemen, samen iets leren. Dat is goed voor de samenleving, goed voor de onderlinge solidariteit en het zorgt ervoor dat de jongeren 'de straat' minder nodig hebben. Ouderenorganisaties moeten gestimuleerd worden om meer culturele activiteiten te ontwikkelen. Zowel het meedoen aan culturele activiteiten als het samen genieten van culturele activiteiten voorkomt eenzaamheid.

Zaanstad heeft meerdere musea. Een aantal musea trekken veel bezoekers, een aantal andere musea trekken nauwelijks bezoekers. Maar er is voldoende aanbod, nóg een museum is onnodig. De commerciële ondernemers op de Zaanse Schans moeten zich schikken naar het algemeen belang van de Zaanse Schans. De parkeeroverlast moet worden beperkt.

Wat gaan we doen:

- Meer financiële armslag voor buurthuizen en buurtactiviteiten.
- Betaald beheer voor alle buurthuizen.
- Cultuureducatie in samenwerking met de Zaanse musea.
- Meer samenwerking culturele instellingen in de regio.
- Meer aandacht voor jongerenprojecten en meer ruimte voor jongeren.
- Gratis Wifi in centrumgebieden.
- Lokale media verder ontwikkelen en het beschikbare geld beter verdelen. Tegengaan van een monopolie in het lokale nieuws.
- Bevordering participatie bij het ontwikkelen van kunstprojecten in de wijken.
- Geen nieuw museum in Zaandam.
- Bestaande musea subsidiëren, ook de kleintjes.

- Meer vrijheid voor initiatieven van onderop, samenbrengen van ouderen en cultuur, rafelranden gebruiken voor creatieve ontwikkelingen.

Sport en vrije tijd

Zaanstad telt 140 sportverenigingen. Van denksport tot vechtsport, van loopsport tot motorsport. De keuze is reuze. Wij willen dat alle sportvoorzieningen toegankelijk en betaalbaar zijn voor allen die daaraan mee willen doen. Daarnaast is het belangrijk dat er in de openbare ruimte, parken en plantsoenen sportattributen zijn voor jong en oud. Regelmatig kunnen de sportprofessionals van Sportbedrijf Zaanstad daar een gratis les buitensport en gezond bewegen geven.

Het is een uitdaging om mensen uit de auto en op de fiets te krijgen. Fietsen is gezonder voor mens en milieu, daarom blijven wij werken aan een uitgebreid snelfietsnetwerk. Een goede fietsinfrastructuur is van groot belang. Maar daarnaast hebben recreatieve fietspaden ook onze aandacht, deze dienen veilig en ruim te zijn.

Wat gaan we doen:

- Meer sporttoestellen in de openbare ruimte voor jong en oud.
- Meedoen goedkoper maken voor mensen met lagere inkomens. Dit kan via de stadspas..
- Alle kinderen blijven en gaan sporten. Voor kinderen van ouders met een laag inkomen is sporten gratis.
- In het basisonderwijs krijgen kinderen twee keer per week gymnastiekles van een vakleerkracht.
- Inzetten op breedtesport, niet alleen op topsport.
- Verder ontwikkelen van zowel snelfietspadennetwerk als recreatieve fietspaden.
- Fietsroutekaart maken en bestaande routes optimaliseren, knelpunten en onnodige omwegen oplossen.
- De Kraaien blijven in de Wijdewormer, het Fortuingebied blijft groen.
- Ook ouderen krijgen een gratis sportaanbod, dit houdt hen fit en zorgt voor (veel) sociale contacten.
- In samenwerking met ouderenbonden, dokters en fysiotherapeuten worden er wandelingen voor ouderen georganiseerd. Zulke initiatieven moeten wij stimuleren en ondersteunen.

5. Infrastructuur, openbare ruimte en lokale economie in Zaanstad

Zaanstad is een stad met goede Noord-Zuid verbindingen en met moeizame Oost- West verbindingen. Het voornemen van de NS om de frequentie van het treinverkeer te verhogen maakt de Oost-West verbindingen nog moeizamer. Het aanpakken van de spoorse doorsnijdingen gaat moeizaam. Geldgebrek, de stikstofcrisis en het feit dat Zaanstad omringd wordt door natuurgebieden maken het niet waarschijnlijk dat dit probleem ooit goed aangepakt kan worden.

De kwaliteit van het openbaar vervoer is matig. Bussen rijden om, sommige wijken zoals Westzaan zitten helemaal zonder openbaar vervoer. Ook ontbreekt het vaak aan kwaliteit van reizigersvervoer door de NS, waardoor de reistijd van Zaanstad-Noord naar Amsterdam te lang en te onzeker is. Voor wat betreft het busvervoer voltrekt zich een voorspelbare

ontwikkeling. Door de lage frequentie van het busvervoer en het feit dat wijken in Zaanstad niet per bus bereikbaar zijn, rijden buiten de spitsen en in de weekenden (bijna) lege bussen rond. Dat heeft weer tot gevolg dat nóg minder mensen gebruik (kunnen) maken van de bus. Bij de aanleg van het snelwegennet is in de jaren zestig en zeventig een grote fout gemaakt door de A8 dwars door Koog aan de Zaan en Westzaan aan te leggen. Eigenlijk zou de weg terug moeten naar een lokale verbindingsweg, de aansluiting op de A9 gaat niet door. Voor de komende vier jaar zet de SP in op het verlagen van de snelheid op de A8 naar 80 km/u en het verbeteren van de geluidsschermen. Sluipverkeer kan met digitale technieken en een prijssysteem worden tegengegaan.

Overlast van vervuילend verkeer wordt tegengegaan, zodat de hoeveelheid fijnstof en de uitstoot van stikstofdioxide gaat afnemen. Ook moet er een duidelijke keuze worden gemaakt om de CO₂- uitstoot en de uitstoot van andere broeikasgassen door het verkeer te beperken. Zo houden we ons klimaat leefbaar. Wij gaan meer parkeergelegenheid creëren aan de rand van het stadscentrum.

We gaan het bulkvervoer zoveel mogelijk laten uitvoeren door de binnenvaart. Tegelijkertijd pleiten we voor het schoner maken van de binnenvaart, door middel van het stimuleren van schone motoren en het aanleggen van walstroom bij alle ligplaatsen.

Zaanstad moet de aansluiting met de rest van de Metropoolregio verbeteren door aansluiting op een lightrail systeem, dat in de plaats van de NS Sprinters kan komen, en door aansluiting op het metronetwerk.

De openbare ruimte wordt in de belangrijkste winkelcentra van Zaanstad op hoog niveau onderhouden. In de rest van de stad is het onderhoudsniveau onder de maat. Beloofd was dat het geld, dat de gemeente uit de verkoop van NUON-aandelen heeft gekregen, zou worden besteed aan de openbare ruimte. Die belofte is de gemeente niet nagekomen, er is op het onderhoud van de openbare ruimte buiten de centra gedurende vele jaren alleen maar bezuinigd. Zaanstad ziet er in de wijken buiten de belangrijkste winkelcentra belabberd uit. Dat moet beter.

Het binnenstedelijk groen in Zaanstad is van lage natuurkwaliteit en ziet er vaak ook nog eens belabberd uit. Wij streven ernaar dat het openbaar groen in Zaanstad veel meer diversiteit biedt qua dieren en planten. Waar mogelijk wordt ruimte gegeven aan de natuur, waar het niet mogelijk is onderhouden wij het groen, zodat het een prettige aanblik biedt. Ook moet meer ruimte gegeven worden aan 'volkstuintieren', niet alleen op de volkstuincomplexen, maar ook elders in de openbare ruimte.

Bijna alle winkelgebieden in Zaanstad staan er slecht voor, de Zaanbocht in Wormerveer is een gunstige uitzondering. De coronacrisis en het online winkelen hebben ervoor gezorgd dat steeds meer winkels, bij gebrek aan klanten, verdwijnen. Zelfs het stadscentrum van Zaandam heeft het moeilijk. In een aantal minder aantrekkelijke winkelcentra, bijvoorbeeld de Zuiddijk in Zaandam, is er criminaliteit en ondermijning. Daardoor worden deze winkelcentra door het publiek gemeden. De SP stelt voor een goed doordacht plan te maken om deze winkelgebieden aantrekkelijker te maken, met behulp van de winkeliers.

Wat gaan we doen:

- We stimuleren de fiets als vervoermiddel door nog meer snelfietspaden aan te leggen en het netwerk te verbeteren.

- We stimuleren de fiets als middel om te recreëren door meer aantrekkelijke fietsroutes in het groen en langs de Zaanse bezienswaardigheden aan te leggen.
- We geven de fiets voorrang op de auto door vervoer per fiets gemakkelijker en aantrekkelijker en het vervoer per auto minder gemakkelijk en aantrekkelijk te maken. Bij nieuwbouw van woningen moet de parkeernorm omlaag
- Het Aanvullend Openbaar Vervoer (AOV) moet beter, zodat ook mensen met een lichamelijke beperking mobiel kunnen blijven.
- Meer hondenpoepbakken in de wijk.
- Lokale knelpunten lossen wij op en wij zorgen dat de lokale wegen en kruispunten veilig zijn,
- De verbindingsweg A8-A9 kan om redenen van milieu, erfgoed en de grote hoeveelheid geld die ermee gemoeid gaat niet doorgaan. Wij omarmen de Gebiedsvisie Groene Long van de Groene Combinatie.
- Wij geven bij het bulkvervoer van goederen voorrang aan de binnenvaart. We zorgen dat voor de binnenvaart meer ligplaatsen beschikbaar komen, die allen met walstroom toegerust worden.
- We draaien de bezuinigingen op het onderhoud van de openbare ruimte terug, ook de wijken buiten de belangrijke winkelcentra moeten weer netjes zijn. Beter onderhoud van openbare weg en voetpaden.
- Er komt een plan van aanpak voor leegstaande winkels en verlopen winkelgebieden.
- Wij zetten ons er voor in dat alle wijken in Zaanstad bereikbaar blijven per openbaar vervoer.

6. Wonen

In Zaanstad is de afgelopen jaren in vier delen van de stad gestart met de MAAK.Zaanstad gebieden, een programma van stadsvernieuwing, waarvoor perspectiefnota's zijn gemaakt. MAAK.Zaanstad is een visie op de bouwontwikkelingen tot 2040. De visie zou samen met de bewoners worden opgezet. In de afgelopen tijd heeft de gemeente Zaanstad onvoldoende aan participatie gedaan, waardoor er grote ontevredenheid onder de bewoners kwam. Een schoolvoorbeeld van mislukte participatie is de gang van zaken in de Peperstraat in Zaandam. Men wil tot 2040 15.000 tot 20.000 woningen bij bouwen want Zaanstad groeit, mede door de onstuimige ontwikkeling van Amsterdam. Plannen moeten niet doorgedrukt worden zonder dat de bewoners daar over kunnen meebeslissen. Helaas is het de afgelopen vier jaar niet gelukt voldoende betaalbare woningen te realiseren. Van de nieuwbouw was slechts 3 % sociale huur. Afgesproken was dat er 30 % sociale huur zou worden gerealiseerd.

In 2014 is in de afgesproken dat het absolute aantal sociale huurwoningen niet onder de 25.100 mag komen. Van 2018 tot en met 2020 is het aantal sociale huurwoningen licht gedaald van 25.827 naar 25.784. De gemiddelde wachttijd voor een sociale huurwoning is nu 16 jaar. De SP is daar buitengewoon kritisch over, omdat de stad groeit en daardoor ook het aantal mensen met midden- en lagere inkomens toeneemt, wat de tekorten aan sociale huurwoningen laat oplopen. Er moet een inhaalslag worden gemaakt door voldoende betaalbare woningen bij te bouwen. Jongeren zitten klem en moeten tot op te hoge leeftijd bij hun ouders blijven wonen.

Daarnaast is de bestaande voorraad woningen voor een groot deel van onvoldoende kwaliteit. Er moet funderingsherstel blijven plaatsvinden en woningen moeten energiezuiniger worden.

Wat gaan we doen:

- Er moeten meer sociale huurwoningen komen. De plannen waarin slechts 30% van de nieuwe woningen sociale huurwoningen worden, gaan niet ver genoeg. Wij willen in nieuwbouw tenminste 40% sociale huur, maar streven naar 50%.
- Woningen moeten levensbestendig zijn, zodat je er langer kan blijven wonen als jouw woonbehoeftes door - bijvoorbeeld - je gezondheid of leeftijd veranderen.
- Het bouwen van woningen voor zowel jongeren als ouderen krijgt de hoogste prioriteit. Dit is nodig, zodat doorstroming naar een andere (kleinere of meer toegankelijke) woning mogelijk is voor ouderen die dat zelf willen. En zodat jongeren de kans krijgen om op zichzelf te gaan wonen. Bij woningbouw wordt rekening gehouden met gevarieerde woonvormen voor ouderen.
- Er worden geen sociale huurwoningen gesloopt die in goede bouwkundige staat verkeren.
- Er komt een woningverbeteringsprogramma om woningen energiezuiniger en gasvrij te maken, zonder dat daarbij de huur wordt verhoogd.
- We willen een boete op leegstand instellen met een leegstandverordening.
- De wijk wordt actief betrokken bij nog te realiseren woningbouwplannen.
- Stop de uitverkoop van sociale huurwoningen.
- Het wordt makkelijker om vergunningen te krijgen om voormalige winkel- en bedrijfspanden om te mogen bouwen naar woningen.

7. Milieu en duurzaamheid in Zaanstad

In Zaanstad is de luchtkwaliteit slecht. Er zijn meerdere fabrieken die niet aan de hedendaagse milieueisen voldoen. En er is nog meer industrie die niet aan de toekomstige milieueisen kan voldoen. De melkveehouderij zorgt ervoor dat de natuurgebieden rond Zaanstad overvloedig worden belast met de uitstoot van ammoniak. Het veenweidegebied rondom Zaanstad klinkt in en zorgt zo voor een grote uitstoot van het broeikasgas CO₂. Het intensieve weg-, vaar- en vliegverkeer is er mede de oorzaak van dat de gezondheid van de Zaanse kanters slechter is dan in de overige delen van het land.

Zaanstad groeit, waardoor er een grote behoefte aan woningen is ontstaan. Ook komt er een steeds grotere behoefte aan bedrijventerreinen. Meer woningen en meer bedrijventerreinen zorgen ervoor dat de druk van het verkeer steeds groter wordt en de groene open ruimte rond de stad deze druk niet meer kan dragen. Zaanstad moet binnen de bebouwde omgeving gaan veranderen en groeien, dat is een grote opgave. De SP vindt dat de industrie op korte termijn moet gaan voldoen aan huidige en toekomstige milieueisen, dat de groene buitenruimte niet verder mag worden bebouwd en dat er geen nieuwe (snel)wegen voor het autoverkeer mogen bijkomen. Dat is niet alleen beter voor de natuur rond Zaanstad, maar ook voor de gezondheid van de huidige en toekomstige inwoners.

Wat gaan we doen:

- We gaan ervoor zorgen dat de industrie veel schoner wordt, zodat mensen, dieren, planten en natuurgebieden gezond worden en blijven.

- We gaan ervoor zorgen dat het vergunningenstelsel voor industrie, bouw en landbouw up-to-date en toekomstbestendig is.
- We stellen eisen aan de uitstoot van het lokale verkeer, onze auto's en die van anderen moeten veel schoner.
- We gaan ervoor zorgen dat de provinciale snelweg A8-A9 er niet komt en verzetten ons tegen grootschalige uitbreidingen van het snelwegennet in en om Zaanstad.
- Wij omarmen de Gebiedsvisie Groene Long van de Groene Combinatie.
- We gaan ervoor zorgen dat de A8, die door de wijken van Zaanstad loopt, 80 km/u als voorgeschreven snelheid krijgt en wordt voorzien hogere en betere geluidsschermen.
- We gaan ervoor zorgen dat de werkgevers in Zaanstad gestimuleerd worden thuiswerken mogelijk te maken waar dit technisch mogelijk is.
- We stimuleren dat werkgevers en scholen gespreide werktijden/openingstijden hanteren, zodat de spitsen minder druk worden.
- We gaan ervoor zorgen dat de veestapel van de melkveehouders in en om Zaanstad (veel) kleiner wordt, in plaats daarvan pleiten we voor een ander verdienmodel voor de boeren.
- We gaan ervoor zorgen dat het veenweidegebied niet langer inklinkt en zorgen voor verhoging van het waterpeil in de polders.
- We stellen meer eisen aan het ophalen van afval en het voorkomen en beperken van zwerfvuil, Zaanstad moet veel schoner.
- Als aandeelhouder van de HVC stellen we hogere eisen voor wat betreft het ophalen van huisvuil.
- We vinden dat het ophalen van grofvuil en snoeiafval gratis moet blijven en we pleiten voor het inrichten van meer afvalbrengstations;
- Nieuwe woningen mogen niet meer op het gasnet aangesloten worden en bestaande woningen moeten van het gas af, we willen dat dit gebeurt zonder dat dit de inwoners meer gaat kosten.
- Er moeten zoveel mogelijk daken bedekt worden met zonnepanelen, de woningcorporaties moeten al hun daken van zonnepanelen voorzien, maar ook particuliere woningeigenaren moeten ervoor zorgen dat hun woningen energiezuinig worden. De daken van bedrijven moeten volledig benut worden voor de opwekking van energie. Hiervoor moet het energienet worden aangepast.
- Er moet een oplossing gevonden worden voor het recyclen van afgeschreven zonnepanelen.
- De groei van Schiphol moet gestopt worden en we streven ernaar dat het aantal vluchten van en naar Schiphol veel kleiner wordt dan het nu is.
- Het openbaar vervoer in Zaanstad wordt volledig elektrisch;
- Wij stimuleren bedrijven om bij verduurzaming te zorgen voor Zaanse werkgelegenheid.
- Wij zorgen ervoor dat onze inwoners minder gehinderd worden door lawaai van verkeer en industrie dan nu het geval is.
- We stoppen met het afsteken van vuurwerk.
- Wij stimuleren de vergroening van de openbare ruimte en vragen van de inwoners om tuinen niet meer volledig te betegelen, maar tenminste twee-derde te beplanten met bloemen, struiken en bomen.
- Wij steunen de woningbouwcorporaties die naast het bouwen van woningen ook aandacht hebben voor de leefbaarheid in de woon omgeving.

8. Planten, dieren en landschap in Zaanstad

Zaanstad is een stad in de Randstad. In onze gemeente, een verzameling van dorpen en een stadje, wonen heel veel mensen. In de toekomst zullen er nog veel meer mensen wonen. Dit brengt planten, dieren en het landschap in de knel. Rondom Zaanstad liggen maar liefst drie Europese natuurgebieden, de Natura 2000- gebieden Polder Westzaan, Wormer- en Jisperveld en Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske. In deze drie natuurgebieden is de natuur streng beschermd. Daar moeten we in Zaanstad rekening mee houden. Het betekent dat we ook aan de randen van deze natuurgebieden de natuur moeten beschermen en planten en dieren de ruimte moeten geven die zij nodig hebben om te overleven en te groeien. Tegelijkertijd moeten we er in onze huidige en toekomstige compacte stad voor zorgen dat er veel groen tussen de gebouwen komt, waardoor het klimaat wordt beschermd, we de hitte kunnen overleven, we water kunnen opvangen en er een grote variatie is in planten- en diersoorten. Dat is niet alleen goed voor alle natuur, maar ook voor de gezondheid van de huidige en toekomstige inwoners.

Wat gaan we doen:

- We gaan ervoor zorgen dat onze auto's, onze industrie en onze boerenbedrijven steeds minder ammoniak en stikstofdioxide uitstoten, zodat onze natuur gevarieerd blijft en zodat de natuur in onze natuurgebieden beschermd blijft.
- Door verstandig om te gaan met onze veengebieden zorgen wij ervoor dat het veen niet daalt, maar dat nieuwe opbouw van het veengebied mogelijk is.
- Wij stellen alles in het werk om onze boerenbedrijven om te laten schakelen naar grondgebonden en kringlooplandbouw.
- In onze natuur- en recreatiegebieden worden intensieve vormen van recreatie, zoals festivals, mountainbiken en motor- en fietscross niet toegestaan.
- We bouwen alleen in de huidige bebouwde kom van Zaanstad, zodat de groene open ruimte rondom Zaanstad behouden blijft.
- In onze wijken komt er veel ruimte voor bomen en planten, zodat onze lucht gefilterd wordt, zodat wij geen (over)last hebben van de hitte en zodat dieren kunnen (over)leven tussen onze woningen.
- Wij stimuleren groene gevels en groene daken.
- In onze wijken komen meer plekken waarin het regenwater kan worden opgevangen, zodat na heftige regenval onze voeten droog kunnen blijven.
- Wij vragen van onze inwoners om tuinen niet meer volledig te betegelen, maar tenminste voor twee- derde te beplanten met bloemen, struiken en bomen;
- In onze bestaande en nieuwe huizen moeten we zorgen dat er ruimte is voor vleermuizen en vogels. Speciale dakpannen voor vogels en vleermuiskasten worden gestimuleerd.
- Wilde dieren moeten hun weg kunnen vinden in en rond Zaanstad zonder dat zij worden aangereden. Daarom zorgen we ervoor dat natuurgebieden worden verbonden door wildtunnels onder wegen.
- We voorkomen grootschalige vissterfte door te zorgen voor voldoende zuurstof in onze vaarten en sloten.
- Wij bestrijden onkruid en ongedierte met middelen die niet schadelijk zijn voor de bodem- en waterkwaliteit en voor insecten en bestuivers.

- Wij zorgen ervoor dat de Stichting Dierenzorg en Wildopvang Krommenie voldoende geld krijgen om dieren op te vangen in goed onderhouden gebouwen.

9. Veiligheid, recht en samenwerking in Zaanstad

Net als in vele andere gemeenten in Nederland is het in Zaanstad niet voor iedereen veilig. Hoe komt dat? En waarom voelt aan aantal mensen in Zaanstad zich niet veilig? Er zijn een paar antwoorden te bedenken. Er is om te beginnen jarenlang bezuinigd op buurtwerk en jongerenwerk. Jongeren kunnen bijna nergens terecht en zijn dus voor hun activiteiten aangewezen op sportverenigingen, maar vooral op de straat. En daar zorgen de jongeren voor overlast. Dat geeft onveilige gevoelens bij omwonenden. Maar ze worden op diezelfde straat ook gevonden door drugsdealers en mensen die hen ronselen voor allerlei soorten van crimineel gedrag. Dat maakt voor omwonenden en voor de jongeren die het betreft de omgeving onveiliger.

Inmiddels is er in bijna alle wijken van Zaanstad weer een wijkagent. De wijkagenten zijn regelmatig in de wijken en spreken met de inwoners over ongewenst gedrag. De politie en de toezichthouders (BOA's) moeten niet alleen tijd hebben voor handhaven, maar moeten ook - veel meer dan nu - contact hebben met de slachtoffers van crimineel en ongewenst gedrag. Ook het voorkómen van ongewenst en crimineel gedrag behoort tot hun takenpakket. De SP vindt dat er te weinig politiemensen en toezichthouders in Zaanstad zijn en wil inzetten op meer politiemensen en toezichthouders. De taak van deze extra blauwe brigade moet meer gericht zijn op het onderkennen en voorkomen van crimineel en ongewenst gedrag dan op het bestraffen ervan.

Preventief fouilleren geeft geen extra resultaten in de bestrijding van criminaliteit. Daarom schaffen we het af.

Door de bezuinigingen en een onjuist beleid met mensen met een psychiatrische indicatie zijn er meer verwarde mensen op straat. Het beleid dat mensen met psychiatrische indicaties zo lang mogelijk thuis moeten wonen, of weer zelfstandig kunnen wonen, is doorgeschooten. De problematiek vraagt om een betere samenwerking tussen politie, justitie en zorg- en hulpverleningsorganisaties. De wijkteams en de ervaringsdeskundigen hebben hierin ook een rol. Het zo snel mogelijk organiseren van passende opvang, zorg en ondersteuning is uiterste noodzaak. In de politieopleiding wordt slechts een halve dag besteed aan de omgang met verwarde mensen. Er is opvang voor zwerfende mensen met psychosociale problemen, maar nog steeds onvoldoende. De SP wil voldoende opvang voor deze mensen.

Criminaliteit moet hard en duidelijk bestreden worden. Samenwerking tussen politie, justitie en politiek moet perfect zijn. Zaanstad heeft een grote gevangenis binnen haar grenzen in de polder bij Westzaan. Voor de mensen die hun gevangenisstraf hebben uitgezeten en terugkeren in de samenleving is er het Buiten Re-integratiecentrum (RIC) dat ex-gedetineerden daarbij helpt. Het doel van de nazorg is de kans op recidive te verkleinen en om overlast voor de omgeving te voorkomen. De door de gemeente aangeboden nazorg is gericht op het faciliteren van vijf basisvoorwaarden: identiteitsbewijs, huisvesting, inkomen, zorg(verzekering) en financiën (schulphulp). Bij gebleken succes wil de SP de samenwerking tussen de gemeente en het RIC graag behouden en versterken.

Er is een sterke relatie tussen het op peil houden van de voorzieningen in wijken en buurten en het voorkomen van overlast. Ook is er een sterke relatie tussen het onderhoud van de openbare ruimte en het gevoel van veiligheid. Slecht onderhouden woningcomplexen, verloederde winkelcentra en een smerige openbare ruimte zorgen ervoor dat mensen zich niet veilig voelen in eigen buurt, wijk en stad. De SP vindt daarom dat woningcorporaties en andere verhuurders én particulieren hun bezit op een hoog onderhoudsniveau moeten brengen. Ook moet de gemeente ervoor zorgen dat de openbare ruimte schoon en goed onderhouden is.

Het recht zou moeten gelden voor iedereen, maar je recht halen is voor steeds meer mensen onbetaalbaar geworden. Door de hoge kosten van een procedure en het uitkleden van de rechtsbijstand. Mensen met veel geld kunnen dure advocaten betalen en gemakkelijk lange procedures voeren. Deze tweedeling gaan we bestrijden. De SP gaat zich inzetten om het recht toegankelijk te maken en te starten met een Huis van het Recht, dicht in de buurt. Waar rechters spreekuur hebben en waar advocaten, mediators en schuldhulpverleners aanwezig zijn.

Wat gaan we doen:

- Plan voor alle wijken om de leefbaarheid te verbeteren, jongerenwerk en buurtwerk uit te breiden.
- Wijkagenten moeten, net als toezichthouders, vaker in de wijken aanwezig zijn.
- Een betere opvang voor mensen met psychiatrische problemen.
- We schaffen preventief fouilleren af.
- Betere samenwerking tussen politie, justitie, politiek en buurtbewoners,
- We onderhouden onze buurten en wijken, de openbare ruimte en het groen en zorgen dat er geen verloedering optreedt.
- Goede nazorg voor ex- gedetineerden.
- Recht op gratis juridische bijstand voor mensen die zich geen betaalde rechtshulp kunnen veroorloven.
- We maken het recht toegankelijk door middel van een Huis van het Recht.